

Sedan den 1 april 2005 finns en ny lag om sexualbrott. Utgångspunkten för lagen är att varje människa har rätt att bestämma över sin egen kropp och sin sexualitet i varje situation. Den som kränker en annan människa och begår ett sexuellt övergrepp visar en mycket stor brist på respekt för denna rätt. Lagen skyddar också barn och ungdomar bättre än förut mot att bli utsatta för sexuella kränkningar.

REGERINGSKANSLIET

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

www.regeringen.se

Fler exemplar av denna folder kan beställas per e-post: info.order@justice.ministry.se

Design: Navigare Kommunikation AB Bilder: Getty Images Tryck: Åtta:45, Maj 2005
Texten är framtagen av Justitiedepartementet i samarbete med Centrum för lätläst.

Alla har rätt att bestämma över sin egen kropp och sexualitet

REGERINGSKANSLIET

Lagen skyddar bättre mot övergrepp

Den nya sexualbrottslagen säger att fler gärningar än tidigare kan bedömas som våldtäkt. Straffen för dessa gärningar blir också hårdare.

Våldtäkt behöver inte betyda att ett samlag har ägt rum. Också andra sexuella handlingar som är lika kränkande kan omfattas av brottet.

Den nya lagen gör också att fler fall kan bedömas som grov våldtäkt. Om fler än en person deltagit i övergreppet ska det normalt alltid bedömas som grov våldtäkt.

Vad är hjälplöst tillstånd?

Den som begår ett sexuellt övergrepp mot någon som är i hjälplöst tillstånd kan dömas för våldtäkt.

Hjälplöst tillstånd är om en person är i ett sådant fysiskt eller psykiskt tillstånd att han eller hon inte själv kan skydda sig mot övergreppet eller att personen inte själv kan kontrollera vad han eller hon gör. Hjälplöst tillstånd kan till exempel vara då någon på grund av berusning eller narkotikapåverkan inte är medveten om att han eller hon blir utsatt för sexuella övergrepp. Det kan också vara att ha någon skada, sjukdom eller

ett funktionshinder som gör att personen inte kan skydda sig eller förstå vad som händer. Det kan också vara ett hjälplöst tillstånd att vara berusad och samtidigt känna sig hotad.

Barn under 15 år får bättre skydd

Barn har på grund av sin särställning ett alldeles särskilt behov av skydd mot sexuella övergrepp. Det finns ett generellt förbud mot att ha sex med personer som är under 15 år. I den nya lagen införs bland annat ett nytt brott som kallas våldtäkt mot barn. En person

kan dömas för våldtäkt mot barn även om inget hot eller våld har förekommit vid övergreppet. Den som har begått övergreppet kan inte heller skylla på att barnet ville göra det.

Är det då att betrakta som våldtäkt mot barn om en 16-åring har samlag med sin 14-åriga pojk- eller flickvän? Nej, inte om det är tydligt att båda är med på det helt frivilligt, då går personen som regel fri från ansvar.

Barn mellan 15 och 18 år

Den nya lagen skyddar barn mellan 15 och 18 år bättre mot övergrepp

av dem som står barnet nära, till exempel familjemedlemmar. För den som har ansvar för eller står barnet nära, till exempel föräldrar, mor- och farföräldrar eller fosterföräldrar, gäller ett absolut förbud mot att genomföra sexuella handlingar med barnet. Enligt den nya lagen gäller detta också t.ex. den nya mannen eller kvinnan till den förälder som barnet inte bor med.

Förbud mot att utnyttja barn för sexuell posering

Sexuell posering kan till exempel vara då ett barn visar sig på ett sexuellt sätt på en sexklubb, inför

en eller flera personer eller för att fotograferas eller spelas in på film. Det är förbjudet att utnyttja barn under 15 år för sexuell posering. Det är också straffbart om barnet är mellan 15 och 18 år, om den sexuella poseringen kan skada barnets hälsa eller utveckling.

Förbud mot att köpa sex

Det är förbjudet att köpa sex i Sverige. Den som mot ersättning – som kan vara i form av t.ex. pengar, kläder eller alkohol – får ett barn under 18 år att utföra eller tåla en sexuell handling begår alltså ett brott. Detta gäller även

om det är någon annan än den som genomför den sexuella handlingen som betalar.

Brotten gäller längre tid än förut

Preskriptionstiden är den tid ett brott gäller för att någon ska kunna bli straffad för brottet. Normalt räknas tiden från då brottet begicks. Den nya sexualbrottslagen har gjort preskriptionstiden längre för vissa sexualbrott. Det betyder att tiden för ett sådant brott börjar räknas först från den dag barnet fyller eller skulle ha fyllt 18 år även om barnet var mycket

yngre när det hände. Barn som har varit med om sexuella övergrepp kanske inte kan berätta om det förrän de blir vuxna. Eftersom preskriptionstiden blir längre nu finns det större möjlighet att den som har begått brottet också hinner bli dömd.